

Ničení zbraní hromadného ničení vzdušnými výsadky

Podplukovník Josef Mrázek

Vzdušné výsadky jsou efektivním bojovým prostředkem zabezpečujícím rychlé tempo postupu útočících vojsk. K tomu plní v týlu nepřítele celou řadu bojových úkolů s cílem pomoci pozemním vojskům překonávat vážné ať přírodní nebo umělé vytvořené překážky, které mohou podstatně narušit a ovlivnit splnění cíle útočné operace. Za oboustranného použití zbraní hromadného ničení jednotek z rozhodujících podmínek úspěchu či neúspěchu útočných operací vedených na široké frontě, ve vysokých tempech a do velké hloubky je převaha ve zbraních hromadného ničení a jejich hromadného a včasného zasazení. Boj s těmito prostředky bude proto prvořadým úkolem všech druhů vojsk.

Vzdušné výsadky v boji se zbraněmi hromadného ničení mají své místo a není třeba o jejich efektivnosti v tomto směru pochybovat. Mají jako každý bojový prostředek celou řadu kladů a nedostatků, jsou však „nejjistějším“ prostředkem ničení ZHN nepřítele.

Výsadky jsou pohyblivou a manévrovou silou, která může být kdykoliv bez ohledu na situaci na frontě vysazena v týlu nepřítele. Jejich velkou předností, zvláště v soudobých operacích, je to, že si vybírají téměř neomezeně a svobodně prostor bojové činnosti. To znamená, že se mohou zmocňovat ZHN nepřítele v kterémkoli místě nepřátelského týlu bez ohledu na prostředek ZHN, hloubku jeho rozmístění, přírodní a umělé vytvořené překážky na přístupech k nim.

Porovnáme-li možnosti vzdušných výsadků s možnostmi ostatních druhů vojsk s jejich bojovými prostředky, vidíme, že vzdušné výsadky pro splnění nemusí mít přesné průzkumné údaje o umístění ZHN. Jsou schopny vlastním průzkumem tyto prostředky zjistit, nebo upřesnit jejich postavení. Tím, že neomezeně vybírají prostor bojové činnosti

a vysazují se přímo na postavení ZHN (bezprostředně blízko nich) nebo je napadají po skrytém přiblížení, dosahují velkého překvapení. Překvapení s iniciativní a aktivní bojovou činností snižují požadavky na sílu a složení vzdušného výsadku. Poměrně malé výsadky mohou podstatně narušit bojeschopnost a nebo i úplně zničit celé raketové jednotky a útvary nepřítele. Výhoda vzdušného výsadku oproti např. raketám a letectvu je v tom, že po jejich úspěšném zasazení je jistota, že určený objekt byl zničen se všemi důležitými součástmi. Vzdušný výsadek má v případě potřeby i možnost zbraní hromadného ničení ukořistit a předat vlastním vojskům.

Použití vzdušných výsadků je mnohostranné. Mohou být s úspěchem použity k ničení všech dělostřeleckých raket a řízených střel zavedených v armádách západních mocností, k ničení letounů nosičů atomových pum, skladů atomové munice a montážních dílen.

Dobytí a ničení nepřátelských atomových zbraní a jiných prostředků hromadného ničení mohou provádět k tomu účelu zvlášť vyčleněné vzdušné

výsadky nebo výsadky, které v týlu nepříteli plní jiné bojové úkoly. Je třeba zvláště zdůraznit to, že ničení nepřátelských zbraní hromadného ničení se musí předvídat ve všech případech vysazení vzdušného výsadku. Po zjištění ZHN v prostoru činnosti výsadku se jejich ničení stává prvořadým úkolem výsadečkových jednotek.

Vzdušné výsadky zvláště vyčleněné k ničení ZHN mohou být podle situace v nepřátelském týlu a podle prostředků hromadného ničení použity dvojím způsobem. V prvním případě to jsou výsadky, které po dokonalém, přesném a včasném zjištění ZHN nepříteli provedou rychlou přípravu, přelet, vysadí se přímo na zjištěný objekt nebo v jeho blízkosti a útokem z chodu jej ničí. Tento způsob je velmi náročný nejen vůči vzdušnému výsadku, ale i vůči ostatním vojskům, které jeho činnost zabezpečují, hlavně vůči letectvu a průzkumu.

Základní podmínkou úspěšného provedení tohoto způsobu je včasné a přesné zjištění údajů o rozmístění ZHN a o jejich činnosti. Vzdušný výsadek musí být schopen se připravit k vysazení, přeletět a vysadit dříve než nepřítel zjištěné ZHN použije, nebo je přesune do jiného prostoru. Tento způsob vyžaduje od výsadků, aby byly ve stálé bojové pohotovosti v blízkosti odletových letišť a dokonale ovládaly rychlý přechod od přistání do bojové činnosti a ničení ZHN z chodu.

Uvedený způsob je velmi složitý, ale při dokonalé vycvičenosti a součinnosti všech druhů vojsk, které se na něm podílejí, je proveditelný a nelze jej pro svou obtížnost z bojové činnosti vzdušných výsadků zcela vylučovat. Najde své uplatnění hlavně při ničení letišť se soustředěnými letouny nosičů atomových pum, řízených s třel CORPORAŁ, REDSTONE a skladů s různými prostředky hromadného ničení.

Druhý způsob ničení ZHN vzdušným výsadkem spočívá v tom, že výsadek je vysazen do prostoru, kde ZHN nepříteli byly zjištěny, ale není známe přesně jejich rozmístění, nebo kde se jejich činnost předpokládá. Vzdušný výsadek bere tento prostor pod svou kontrolu. Vlastním průzkumem, nebo podle zpráv velitele, který jej vysílá, upřesňuje postavení ZHN a ničí je. Tento způsob vysazení a bojové činnosti vzdušného výsadku je velmi účinný a co do síly výsadku ekonomický. Vzdušný výsadek rozdělen na menší jednotky může působit na velkém prostoru a prostředky ZHN může ničit nejen v prostoru bojového rozmístění a v palebných postaveních, ale i při přesunu do těchto míst a do vyčkávacích prostorů a pochopitelně i při přesunech z nich. Jestliže způsob bezprostředního vysazení vzdušného výsadku na cíl dovoluje ničit jen řízené střely, tímto způsobem je možno ničit i dělostřelecké rakety a atomové dělostřelectvo. Při tom mohou vzdušné výsadky využívat výhodných forem boje jako jsou přepady a léčky.

Předpokladem výsadků působících na širokém prostoru bude dostatek zpráv od vlastního průzkumu a od nadřízeného štábu, udržovat nepřetržité spojení s ním a dokonalá součinnost v tomto prostoru s raketovými vojsky a letectvem. Výsadek musí být schopen v případě, že by nestačil svými silami prostředky ZHN ničit, navést letectvo nebo předat potřebné podklady pro úder raketami.

Síla a složení vzdušného výsadku k dobytí a zničení zbraní hromadného ničení se určují podle typu, rázu objektu, organizace obsluhy a ochrany, umístění v celkové sestavě nepříteli, vzdálenosti nepřátelských záloh od něho, stupně umlčení nepříteli podpůrným letectvem a dělostřelectvem, jakož i podle dalších předpokládaných činností.

ti výsadku po zničení zbraní hromadného ničení.

Rozbor organizace atomového dělostřelectva, dělostřeleckých raket a řízených střel ukazuje, že jde o jednotky s poměrně velkým počtem lidí a palebných prostředků (oddíl HONEST JOHN — 236 osob, LACROSSE — 243 osob, CORPORAL — 257 osob, 13 tanců 88,9 mm, 11 TK 7,62 mm, skupina řízených střel REDSTONE okolo 1000 osob). Uvážíme-li, že k ochraně ZHN v prostorech bojového rozmístění budou přibírány jednotky vojenské policie nebo pozemního vojska (PL dělostřelectvo, pěchota, tanky i dělostřelectvo) vidíme, že k jejich ovládnutí a zničení je třeba vyčlenit dostatečně silné výsadkové jednotky.

Po rozboru organizačních počtů a výzbroje jednotlivých ZHN a jejich způsobu obrany a s přihlédnutím k počtům našich jednotek je možno učinit závěr, že k ničení baterie dělostřeleckých raket HONEST JOHN pěší nebo obrněné divize je zapotřebí zesílené výsadkové padákové roty (dvou střeleckých rot), oddílu HONEST JOHN — výsadkového padákového praporu (zesíleného motostřeleckého praporu); oddílu CORPORAL — zesíleného padákového praporu (dvou motostřeleckých praporů); skupiny řízených střel REDSTONE — dvou výsadkových padákových praporů až výsadkové brigády.

K těmto závěrům se došlo na základě těchto skutečností (dokumentováno na variantě ničení oddílu řízených střel CORPORAL):

Podle zásad rozmístování řízených střel CORPORAL v prostoru bojového rozmístění, v kterém je má vzdušný výsadek ničit, je vytvořeno pět hlavních objektů (dvě palebná postavení s odpalovací rampou, sklad hlavic řízených střel, sklad řízených střel a četa technického zabezpečení) vzdálených od sebe až 2800 m. Každý objekt je vlastně

samostatný, brání jej zhruba 40 až 60 osob a bude tedy vyžadovat nejméně jedné výsadkové roty.

Pro současné nebo postupné zničení nepřátelských prostředků atomového napadení může být výsadku určen jeden nebo několik objektů; podle toho se bude měnit jeho síla a složení. Varianta předpokládá současné ničení.

Dále je třeba si uvědomit, že s uvedenou silou vzdušného výsadku pro ničení jednotlivých typů dělostřeleckých raket a řízených střel je třeba počítat u výsadku vysazeného speciálně ke zničení uvedených prostředků nebo výsadku, který již dříve v týlu působil a k ovládnutí a ničení je nucen provádět přepad. Dovolí-li situace v nepřátelském týlu provést léčku, pak síla vzdušného výsadku může být daleko menší, a to až dvojnásobně.

Při určování zbraní hromadného ničení, které je vzdušný výsadek schopen ničit, jakož i místa a doby jeho vysazení je nutné mít na zřeteli, že základní otázkou bojového použití atomového dělostřelectva, dělostřeleckých raket a řízených střel je zabezpečení jeho překvapivého použití. Za tím účelem provádí manévrování, přesuny a zaujímání různých prostorů jako prostoru bojového rozmístění, vyčkávacího prostoru, hlavních a záložních palebných postavení. Přitom existuje několik variant manévru u každého prostředku. Je pochopitelné, že taková činnost nepříteli ztěžuje vzdušnému výsadku jeho úkol, hlavně výsadku speciálně vyčleněnému, který se bude snažit vysadit a zničit zbraně hromadného ničení v některých z uvedených míst.

Vycházejíce ze zásad použití jednotlivých zbraní hromadného ničení nepřitelem, docházíme k závěru, že vzdušný výsadek může tyto prostředky ničit v několika fázích jejich činnosti:

— při přesunu do prostoru bojového rozmístění,

- v prostoru bojového rozmístění,
- při přesunu do vyčkávacích prostorů a palebných postavení nebo opačně,

- v palebných postaveních.

Vzhledem k tomu, že přesun všech prostředků do prostoru bojového rozmístění a odtud do vyčkávacích prostorů a palebných postavení bude trvat poměrně krátkou dobu, např. přemístění dělostřeleckých raket HONEST JOHN a řízených střel LACROSSE do záložních postavení na 3 až 11 km, je vyloučené, aby po zjištění těchto prostředků byl výsadek schopen se k vysazení připravit, vysadit se a rakety za přesunu zničit. Podobná situace vzniká i při ničení atomového dělostřelectva, dělostřeleckých raket a řízených střel LACROSSE v palebných postaveních, kde se zdrží maximálně 10 až 15 minut. Z toho vyplývá, že atomové dělostřelectvo a všechny druhy řízených střel za přesunu a v palebných postaveních mohou ničit jen vzdušné výsadky již dříve působící v prostoru činnosti uvedených prostředků.

Nejvýhodnějším místem činnosti vzdušného výsadku bude prostor bojového rozmístění, a to především u řízených střel CORPORAL a REDSTONE. Dělostřelecké rakety HONEST JOHN a řízené střely LACROSSE se podle zjištěných údajů nezdrží pravděpodobně v prostoru bojového rozmístění tak dlouho, aby mohl být do tohoto prostoru vysazen výsadek. Nasycenost prostoru, ve kterém se rozmísťují 6 až 10 km od předního okraje, nezabezpečuje další činnost vzdušného výsadku po splnění bojového úkolu.

Jiná situace je u řízených střel CORPORAL a REDSTONE. Prostor bojového rozmístění je u CORPORAL 30 km a u REDSTONE 80 km od linie fronty. Rakety jednak z prostoru bojového rozmístění k odpálení nevyjíždějí, jednak doba celkové přípravy ke

střelbě (u CORPORAL — 16 hodin až 1 den; u REDSTONE — 1,5 až 2 dny) a doba přípravy první střely (u CORPORAL 10 až 12 hodin; u REDSTONE 12 až 14 hodin) je dostatečně dlouhá, aby vzdušný výsadek po zjištění těchto prostředků při zajištění do prostoru bojového rozmístění nebo již v průběhu přípravy ke střelbě stačil se připravit k vysazení, provedl vysazení a rakety zničil. Bude schopen úkol splnit i v tom případě, bude-li palebné postavení CORPORAL zjištěno až po odpálení první střely, neboť příprava další střely trvá u typu CORPORAL 4 až 8 hodin, přičemž z jednoho palebného postavení CORPORAL se odpalují 2 až 4 střely, REDSTONE alespoň 2 střely.

Místo vysazení vzdušného výsadku je třeba volit po zhodnocení nepřátelské situace tak, aby byla zabezpečena rychlá a účinná zteč z několika směrů bezprostředně po vysazení, snadná orientace a možnost stáhnout se z místa činnosti a dále působit v týlu nepříteli po splnění úkolu. Proto se jako nejvýhodnější jeví způsob vysazení na objekt, tzn. co nejblíže k určeným objektům nebo někdy i přímo na ně. Vzdálenost může být tak velká, aby nepříteli neumožňovala zahájit organizovaný boj. Vzdálenost 1,5 až 2 km by byla v tomto případě maximální. Pro výsadkový prapor (rotu) se určuje zpravidla jedna plocha, v některých výjimečných případech dvě doskokové plochy a to vzhledem k velké rozloze, na které jsou objekty rozmísťovány (u CORPORAL 6 až 8 km), v takovém místě, které zabezpečí pokud možno přepad všech stanovených objektů současně. V některých případech by tedy doskoková nebo přistávací plocha mohla být někde uprostřed jednotlivých objektů. U vrtulníkového výsadku v síle motostřeleckého praporu se mohou volit 3 až 4 přistávací plochy, čímž by

byla zabezpečena v poměrně krátké době zteč z několika směrů.

Doba vysazení musí plně odpovídat zámyslu boje. Vysazení musí být provedeno pokud možno co nejdříve po zjištění. Šablonovitá řešení jsou zde nepřijatelná. K dosažení překvapení je však výhodnější vysazení i ničení provádět v noci. Čas potřebný na přípravu vzdušného výsadku k vysazení, na přelet a vysazení určuje, za jak dlouho po obdržení úkolu může vzdušný výsadek přistoupit k ničení zjištěných raket. Bude-li vzdušný výsadek v pohotovosti ve vyčkávacím prostoru u odletových letišť, bude se tento čas rovnat 6 až 8 hodinám. O použití výsadku rozhodne zpravidla velitel frontu nebo armády.

Sestava vzdušného výsadku provádějícího přepad a ničení nepřátelských zbraní hromadného ničení bude obvykle zahrnovat:

- přepadové skupiny pro dobytí jednotlivých objektů (houfnice, dělostřelecké rakety, řízené střely, sklady a montážní dílny, radiotechnické prostředky pro řízení raketových zbraní),

- zajišťovací skupiny, zabezpečující obsazením výhodných čar na přístupových cestách nepřítele činnost přepadových skupin,

- destrukční skupiny k ničení jednotlivých objektů,

- zálohy.

Do přepadových skupin a zálohy bude začleněno $\frac{1}{2}$ až $\frac{2}{3}$ sil vzdušného výsadku a $\frac{1}{3}$ až $\frac{1}{2}$ se použije jako zajišťovací skupiny.

Tuto úlohu budou plnit hlavně výsadekové (střelecké) roty zesílené ženijními jednotkami, které provádějí průzkum objektů, zátarasů a ve speciálních odtarasovacích skupinách zřizují průchody ve výbušných a elektrických zátarasích.

V destrukčních skupinách kromě ženistů musí být zařazeni specialisté

pro demontáž (zničení) atomové munice.

Dělostřelecké jednotky budou plnit úkoly jak v přepadových, tak i v zajišťovacích skupinách a protitankové záloze.

Uvedené schéma bojové sestavy platí stejně pro výsadek, který již dříve v nepřátelském týlu působil a dostal rozkaz provést přepad a zničit zjištěné rakety.

Přepad jednotlivých objektů raketových zbraní zvlášť vyžaduje dodržování zásad přechodu vzdušného výsadku od vysazení k vlastní zteči. Jednotky určené k dobytí a ničení objektů se po přistání za chodu shromažďují, skryté a rychle se přesunují k určeným objektům a z chodu provedou zteč. Nejvýhodnější je provést zteč z několika směrů a dezorientovat nepřítele poutacími skupinami.

Úspěšné splnění úkolu závisí na dokonalé součinnosti jednotlivých skupin. Možný postup bojové činnosti může být takový, že pod ochranou minometné palby vnikají do průchodů zřízených odtarasovacími skupinami nejprve přepadové skupiny (výsadekové jednotky zesílené kulomety a tarasnicemi), pak ohňometníci a ženijní jednotky určené k zničení objektu. Přepadové skupiny se zbytečně nepoutají bojem s nepřítelem bránícím se v připravených postaveních, ale ničí především toho nepřítele, který jim brání v postupu k vlastnímu objektu. Jakmile velitel přepadové skupiny rozezná určený objekt a zničí jeho obranu, dává signál destrukční skupině k jeho zničení. V této fázi musí činnost všech velitelů směřovat k tomu, aby zabezpečili činnost destrukční skupiny.

Destrukční skupina má jediný úkol, zničit objekt. Nepodaří-li se přepadové a destrukční skupině proniknout až

k určenému objektu a zničit jej trhavinou, musí se snažit poškodit a vyřadit jej z provozu palbou všech zbraní, hlavně palbou těžkých kulometů a tatarsnic.

Po zničení objektů jednotky samostatně odcházejí do předem určeného prostoru shromáždění. Odchod probíhá pod ochranou palby minometů. Z boje jako poslední odcházejí zajišťovací skupiny. Přitom přesun jednotek musí být proveden tak, aby neprozrazoval cestu do prostoru shromáždění vzdušného výsadku. Úkolem poslední odcházející jednotky může být klamat nepřítele pokud jde o pravou osu odchodu.

Prostor shromáždění se volí na takovém místě a v takové vzdálenosti, aby zabezpečil výsadek před nenadálým napadením. Svým umístěním musí znemožňovat obklíčení výsadku nepřátel-

skými jednotkami a zabezpečovat v případě potřeby skrytý odchod.

Dovoluje-li to situace, nebude vzdušný výsadek v některých případech po likvidaci obrany raketové zbraně ničit, ale přejde k obraně těchto prostředků s cílem ukořistěné odpalovací zařízení, pohonné hmoty, radio-technické prostředky a atomovou munici předat vlastním vojskům. Potom organizuje a vede obranu podle zásad uvedených v předpise pro bojové použití vzdušných výsadků (Výs-1-1).

Dobyty a ničení atomových zbraní a jiných prostředků hromadného ničení při jejich přesunu (převozu) provádějí vzdušné výsadky překvapivou činností z léček. Nedovolí-li situace včas léčku na ose přesunu organizovat, musí se vzdušný výsadek za každou cenu snažit, aby prostředky do atomového napadení zničil palbou.